

ÎNCHEIERE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursului declarat de către Mocan Igor,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mocan Igor împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Mocan Igor, casată hotărârea Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău din 07 noiembrie 2016, și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La data de 09 septembrie 2016, Mocan Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 8 august 2016 s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Național Anticorupție privind repararea prejudiciului cauzat ca urmare a refuzului ultimului de a porni urmărirea penală.

La data de 13 august 2016, a primit o citația prin care a fost anunțat despre examinarea cauzei la data de 12 august 2016, ora 09:30, în incinta Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, pe str. Mihai Viteazul 2, biroul 607, etajul 6.

Tot la data de 13 august 2016 (cu ștampila oficiului poștal din data de 10 august), i-a fost înmănată scrisoarea recomandată prin care a fost anunțat, că pe 12 august 2016, ora 09:30, în incinta Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul 2, biroul 607, etajul 6 urmează să aibă loc ședința de judecată.

Astfel, la data de 16 august 2016, a depus în cancelaria Judecătoria Buiucani o cerere prin care a solicitat eliberarea copieii încheierii judecătorului Mihai Diaconu din 12 august 2016, pe cauza penală nr. 10-491/16 și copia procesului verbal al ședinței de judecată.

La 17 august 2016, prin intermediul fișei din cadrul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost informat despre faptul că judecătorul Mihai Diaconu se află în concediu.

În aceeași zi, a aflat despre faptul că ședința de judecată preconizată pentru data de 12 august 2016 nu a avut loc din motivul neprezentării părților și s-a stabilit o nouă dată a judecării cauzei pentru data de 3 octombrie 2016, ora 16:30, str. Mihai Viteazul 2, mun. Chișinău, biroul 607.

Mai indică reclamantul indică că tot la 17 august 2016, a înaintat un demers Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău privind urgentarea examinării cauzei, însă la demersul înaintat nu a primit nici un răspuns.

Consideră, că termenul examinării plângerii depuse la data de 8 august 2016 împotriva acțiunilor ilegale ale Centrului Național Anticorupție nu este unul rezonabil, deoarece procesul penal a fost intentat la data de 8 august 2016, în ziua depunerii plângerii în adresa Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, însă decizia în baza plângerii depuse nu a fost luată până la data de 18 august 2016, ceea ce contravine prevederilor Codul de Procedură Penală al RM.

Relatează reclamantul că plângerea sa depusă în adresa Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău la data de 8 august 2016 urma să fie examinată în termen de 10 zile de către instanță, așa cum prevede art. 230-231 Cod Procedură Penală a RM, respectiv termenul rezonabil de judecare a cauzei constituie 10 zile, însă instanța de judecată nu a respectat acest termen.

Sușține reclamantul că instanța a tergiversat examinarea plângerii împotriva acțiunilor ilegale ale Centrului Național Anticorupție, nerespectând noțiunea de termen rezonabil prevăzută în art.6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și ignorând faptul că la data de 21 aprilie 2011, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr.87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Totodată, instanța de judecată a ignorat și faptul că dânsul suferă de diabet zaharat, iar încălcarea termenului rezonabil de examinare a plângerii din 8 august 2016 atrage după sine întârzierea examinării plângerii depuse la Centrul Național Anticorupție și înrăutățirea stării sale de sănătate, deoarece anume în lipsa unei hotărâri pe marginea plângerii depuse îi cauzează un disconfort psihologic, care duce la înrăutățirea stării de sănătate - diabetului zaharat, care se exteriorizează prin slăbiciuni, oboseală, înrăutățirea vederii, amețeli, etc.

La fel, consideră reclamantul că instanța de judecată nu a dat apreciere nici faptului că în urma refuzului Centrului Național Anticorupție de a începe urmărirea penală în privința executorului judecătoresc Nicolae Pașa, nu i-a ridicat restricțiile aplicate în privința sa deși dânsul a plătit toate datoriile în termenul prevăzut, prin ce i-a lezat dreptul în folosirea proprietății private, mijloacelor financiare, precum și dreptul de a părăsi țara pentru a merge la tratament.

Solicită Mocan Igor, constatarea încălcării art.6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și anume a dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, de către judecătoria Buiucani, mun. Chișinău și încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul său a prejudiciului moral în sumă de 50 000 de unități convenționale, pentru încălcarea art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului prin încălcarea termenului rezonabil la judecarea cauzei.

Prin hotărârea judecătorească Buiucani, mun. Chișinău din 07 noiembrie 2016, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017, a fost admis apelul declarat de Mocan Igor, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial, fiind constatat faptul încălcării dreptului lui Mocan Igor la judecarea în termen rezonabil a cauzei (plângerii în baza art.313 CPP RM) și încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Mocan Igor prejudiciul moral în mărime de 5 000 (cinci mii) lei, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

La data de 19 iulie 2017, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a aplicat și interpretat în mod eronat normele de drept material și a dat o apreciere arbitrată probelor din dosar, care atestă că ședințele de judecată în cauza civilă la examinarea căreia pretinde Mocan Igor că avut loc încălcarea termenului rezonabil, au fost stabilite în termen consecutivi reduși, iar amânări nejustificate din partea instanței fără efectuarea actelor de procedură judecătorești nu au fost admise.

Totodată indică recurentul că prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciul moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege, iar sub acest aspect este important ca instanța să motiveze circumstanțele care justifică acordarea unei reparații aceasta să nu fie teoretică și iluzorie.

Pe când la caz, Mocan Igor nu a prezentat probe veridice, pertinente și concludente care să confirme expres cauzarea unui stres sau unei stări de frustrare ca rezultat al încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei civile.

La data de 30 august 2017, Mocan Igor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel în partea în care acțiunea a fost respinsă, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral în sensul formulat.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a dat o apreciere corespunzătoare tuturor circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a litigiului, iar suma despăgubirii morale în mărime de 5 000 lei acordată în legătură cu încălcarea termenului rezonabil la examinarea cauzei nu este una echitabilă în raport cu suferințele cauzate.

Insistă că quantumul prejudiciului mora încasat de instanța de apel nu este proporțional prejudiciului suferit și nu constituie o satisfacție echitabilă pentru drepturile ce i-au fost lezate.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei copia deciziei integrale a instanței de apel din 31 mai 2017, a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces, inclusiv recurenților Ministerul Justiției al RM și Mocan Igor la data de 27 iunie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 11034 ce se conține la dosar (f. d. 83), însă careva date privind recepționarea acesteia de către destinatari materialele cauzei nu conțin.

În consecință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recurenții Ministerul Justiției al RM și Mocan Igor s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile 19 iulie 2017 și respectiv la 30 august 2017, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017, în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al RM și Mocan Igor în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Mocan Igor nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate de către Ministerul Justiției al RM și Mocan Igor se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursul declarat de către Ministerul Justiției al RM și recursul declarat de către Mocan Igor.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și recursul declarat de către Mocan Igor se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva